

ESCAIDE – Evropská vědecká konference aplikované epidemiologie infekčních nemocí 2011, Stockholm

ESCAIDE – European Scientific Conference on Applied Infectious Disease Epidemiology 2011, Stockholm

Marta Příkazská

Ve dnech 6.–8. 11. 2011 se v nově otevřeném Waterfront Congress Centre ve Stockholmu uskutečnila již v pořadí 5. konference ESCAIDE pořádaná ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control). Spoluorganizátory jsou EPIET (European Programme for Intervention Epidemiology Training), EAN (EPIET Alumni Network), EUPHEM (European Public Health Microbiology Training Programme) a TEPHINET EUROPE (Training Programs in Epidemiology and Public Health Interventions NETWORK). Konference se zúčastnilo více než 500 účastníků z celé Evropy i ze světa.

Konferenci zahájil a účastníky přivítal Johan Giesecke, Chief Scientist ECDC. Konstatoval, že v tomto ročníku ESCAIDE, obdrželi organizátoři opět rekordní počet abstrakt. Všechny nakonec vybrané prezentace i postery byly opět pro účastníky konference výborným zdrojem nových informací a na jejich základě jsme se dozvěděli více o metodice a její aplikaci v epidemiologii, mikrobiologii a dalších příbuzných oborech, které se podílejí na prevenci a kontrole přenosných nemocí.

Samotný program konference byl rozdělen do 4 plenárních sekcí, 1 speciální sekce zaměřené na EHEC/HUS 2011 a celkem 21 paralelně probíhajících přednáškových bloků, ve kterých zaznělo 99 přednášek. Důležitou součástí konference bylo více než 180 prezentovaných posterů.

6. 11. 2011 zahájila odborná sdělení Dr. Marie-Pierre Allié, Médecins Sans Frontieres (MSF), Paříž velmi zajímavou přednáškou: Infectious disease control in complex emergency situations – Kontrola infekčních onemocnění ve složitých mimořádných situacích. Zdůraznila, že zdravotní intervence v průběhu velkých krizí by měly být založeny na objektivních epidemiologických datech. Nicméně absence spolehlivého systému surveillance a nízká kvalita dat jsou nejčastějšími překážkami včasného varování, stejně jako komplexního pochopení situace. Analýza a zpracování dat v těchto mimořádných situacích musí být provedeny v souvislosti s nedostatečnými a roztržitými informacemi. V mnoha mimořádných situacích zasahujících velké zeměpisné oblasti, jsou opatření často komplikována politickou nestabilitou, těžkými nejistými životními podmínkami populace a také špatnou zdravotnickou infrastrukturou a nedostatkem vyškoleného personálu. Proto je nutné, aby systémy zavedené na místě poskytovaly jednoduché, flexibilní, spolehlivé a užitečné informace. V případě mimořádné situace je nezbytně nutné získat přístup k obyvatelstvu za účelem výběru a provedení odpovídajícího zásahu, při kterém bude mít zásadní význam rozumné a důvěrné využití příslušných relevantních epidemiologických dat.

Dopoledne probíhaly přednášky paralelně ve 3 sekcích: I. Antimikrobiální rezistence a infekce v souvislosti se zdravotní péčí, II. Příspěvek modelování v aplikované epide-

miologii a III. Nemoci způsobené potravinami a vodou, ve které nás Dieter van Cauteren (French Institute for Public Health Surveillance) seznámil se systémem surveillance akutních gastroenteritid (AG) ve Francii, který je založen na hlášení praktických lékařů, nemocničních lékařů a laboratorů. Nicméně, tento typ surveillance podceňuje skutečnou zátěž onemocněním akutní gastroenteritidou kvůli podhlášenosti a nezachycuje případy, které nevyhledají lékařskou péči. Kolegové ve Francii provedli v populaci retrospektivní průřezový telefonický průzkum v období od května 2009 do dubna 2010 s cílem získat přesnější odhady incidence a zatížení AG. Z 10080 osob, které byly zahrnuty v průzkumu, uvedlo 260 respondentů 263 případů (epizod) AG v předchozích 28 dnech. IR (incidence rate) akutních gastroenteritid byl odhadnut na 0.33 případů na osobu a rok. Incidence byla nejvyšší ve věkové skupině 0–5letých a klesala významně s věkem. Ve věkové skupině 30–64letých, bylo IR významně vyšší u žen než u mužů. Jeden ze tří případů konzultoval svoje onemocnění s lékařem, zejména s praktickým lékařem. Případy s dlouhou dobou trvání onemocnění a případy u malých dětí jsou konzultovány častěji. Výsledky tohoto průzkumu naznačují, že případy s onemocněním AG představují značnou zátěž ve francouzské populaci a jsou častou a významnou příčinou pro konzultaci. Přes rozdíly v incidenci AG, kde byly brány v úvahu věk a pohlaví, byly výsledky podobné těm, které byly pozorovány v jiných vyspělých zemích. Tyto výsledky umožňují přesnější interpretaci dat získaných od stávajících poskytovatelů služeb zdravotní péče založených na systémech surveillance akutních gastroenteritid.

Po obědě pokračoval program bloky přednášek: IV. Epidemie I, V. Nemoci přenášené vektory a VI. HIV-STI. Program prvního dne byl ukončen přednáškami na téma parazitárních onemocnění a jejich rostoucího významu v Evropě.

První blok přednášek druhého dne byl zaměřen na nemocniční nákazy: The Hospital as an infectious disease amplifier. **7. 11. 2011** byl dále program věnován tématům: VII. Cestování a masové (hromadné) události, VIII. Chřipka, IX. Mezinárodní zdraví. Po obědě byl vyhrazen prostor posterovým prezentacím, které byly také tématicky rozděleny: Antimikrobiální rezistence; Postupy (metody) při šetření epidemie, analýza, komunikace a koordinace; Příspěvek modelování v aplikované epidemiologii; Nemoci přenášené potravinami a vodou; Infekce v souvislosti se zdravotní péčí; HIV – STI; Chřipka; Mezinárodní zdraví; Migrace a infekce související s masovými shromážděními a cestováním.

Odpolední program byl věnován přednáškám v paralelních zasedáních X. Migrace a pohyb obyvatelstva a XI. Vakcína příjem/pokrytí. Před odpolední přestávkou nás Vladimír Příkazský (ECDC, Sweden) a Patty Kostkova

(London, UK) v rámci bloku č. XII. Nové metodické přístupy k šetření epidemie, hodnocení rizik a komunikace informovali o FEMwiki - The Field Epidemiology Manual wiki (www.femwiki.com) jako zdroji online školení. Projekt byl vyvinut původně na podporu tréninkového programu EPIET a je posuzován a aktualizován zejména evropskými odborníky. Od jeho vzniku v roce 2010 se registrovalo více než 600 osob a do manuálu bylo přidáno více než 140 stránek obsahu. Po přestávce pokračoval program přednáškami v těchto blocích: XIII. Od šetření epidemie k politickým změnám, XIV. Epidemie 2 a XV. Účinnost vakcíny. V bloku přednášek Epidemie 2 byl jedním ze zajímavých příspěvků Emily MacDonald z Norwegian Institute of Public Health, Oslo, která se se svými kolegy podílela na šetření epidemického výskytu infekce *Yersinia enterocolitica* O:9 v Norsku v souvislosti s míchaným salátem baleným v pytlích, který proběhl v období od února do dubna 2011. Na základě předběžných výsledků získaných z rozhovorů se 7 nemocnými byla jako suspektní vehikulum označena syrová zelenina. Od 30. března do 4. dubna 2011 byla provedena studie případů a kontrol se zaměřením na zeleninu. Kontroly (3:1) odpovídající podle věku, pohlaví a obcí byly čerpány z Národního registru obyvatel. Epidemiologové a mikrobiologové identifikovali 21 laboratorně prokázaných případů onemocnění rozptýlených po celém Norsku, u kterých se objevily první příznaky onemocnění mezi 9. únorem a 16. březnem 2011. V návaznosti na šetření byly salátové směsi určité značky balené v pytlích výrobcem dobrovolně staženy z trhu a z prodeje. Nebyly zjištěny žádné další případy. Jednalo se o první epidemický výskyt yersiniózy v Norsku v souvislosti s konzumací zeleniny, který zvýšil povědomí o zelenině jako o vehikulu alimentárních infekcí obvykle spojených s konzumací masa.

Poslední den ESCAIDE **8. 11. 2011** jsme vyslechli prezentace věnované vakcinačním programům. Poté byly prezentace opět rozděleny do paralelních bloků: XVI. Zoonózy, XVII. Surveillance a XVIII. Bezpečnost vakcíny a její hodnocení (posouzení).

Po obědě byl podruhé vyhrazen prostor pro posterové prezentace tentokrát s problematikou Molekulární epidemiologie, diagnostika a laboratorní metody; Epidemie; Surveillance; Tuberkulóza a respirační onemocnění; Očkování: příjem, pokrytí (působení) a účinnost; Nemoci, proti kterým se preventivně očkuje; Nemoci přenášené vektory a Zoonózy.

Této Poster session se s posterem „Hepatitis C RNA PCR Retesting Exercise at the Health Protection Agency Laboratory, South West England“ zúčastnila i Petra Matul-

ková z České republiky, která je nyní druhým rokem stážistkou v 16. kohortě EPIETu v Health Protection Agency (HPA), South West Gloucester, UK. Ve svém posteru se zaměřila na PCR test, který se používá k identifikaci aktivní infekce hepatitidy C a ovlivňuje doporučení antivirové léčby. Laboratoř HPA v Bristolu identifikovala inhibiční problém u in-house PCR HCV RNA testu, což vedlo k falešně negativním výsledkům.

Před závěrem konference zazněly ještě přednášky v paralelních sekcích na téma IX. Vakcinací preventabilní nemoci, XX. Zátěž (infekční) nemocí a XXI. FWD (Food and water-borne disease – Nemoci přenášené potravinami a vodou) surveillance a metody. V posledním speciálním bloku na závěr konference, který moderoval Gerard Krause z Robert Koch Institute v Německu, zazněly přednášky na téma EHEC/HUS 2011.

5. konferenci ESCAIDE ukončili svým vystoupením Dr. Hubert Hrabčík (Chair, ECDC Management Board) a Marina Yannakoudakis (Member of the European Parliament). Shrnutí průběhu 5. konference ESCAIDE se ujali také Arnold Bosman, Chief EPIET Coordinator a Johan Giesecke, Chief Scientist (oba ECDC). Na závěr konference vystoupil s krátkým projevem ředitel ECDC Marc Sprenger.

V uplynulých pěti letech se stalo tradicí, že každý rok v rámci konání ESCAIDE, se poslední večer konference koná EPIET/EUPHEM award ceremony (slavnostní předávání diplomů o absolvování těchto dvouletých programů jejich účastníkům) a slavnostní večeře ESCAIDE. V rámci této slavnostní události přednesl slavnostní projev ředitel ECDC Marc Sprenger, ve kterém kromě jiného poděkoval Alainu Morenovi (Epiconcept) z Francie za jeho dlouholetou vynikající práci v programu EPIET.

Tak jako v minulých letech byla i ESCAIDE 2011 velmi poučným fórem pro výměnu a získání odborných informací. Proběhlo mnoho diskusí o současných problémech, se kterými se setkáváme při své každodenní práci. Je to výborná příležitost setkat se s kolegy a přáteli, možnost poznávat nové kolegy, navazovat profesionální kontakty a diskutovat o možnostech vzájemné spolupráce. Významnou roli hraje ESCAIDE i v rámci programu EPIET a dalších epidemiologických tréninkových programů zejména v rámci Evropy. Účastníci těchto programů zde při příležitosti absolvování programu prezentují výsledky své práce.

*Marta Príkazská
Oddělení epidemiologie infekčních nemocí
SZÚ-CEM, Praha*